

**UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG**

HØJESTERETS DOM
afsagt onsdag den 14. november 2012

Sag 19/2011
(1. afdeling)

Uddannelsesforbundet som mandatar for

Appellant 1,

Appellant 2,

Appellant 3 ,

Appellant 4

Appellant 5 ,

Appellant 6

Appellant 7

Appellant 8

Appellant 9

Appellant 10 og

Appellant 11

(advokat Karen-Margrethe Schebye for alle)

mod

Kofoeds Skoles Oplysningsforbund

(advokat Niels Henrik Nielsen)

Biintervenient til støtte for indstævnte:

Kulturministeriet (tidligere Undervisningsministeriet)

(kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 17. afdeling den 29. november 2010.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Børge Dahl, Poul Søgaard, Vibeke Rønne, Hanne Schmidt og Oliver Talevski.

Påstande mv.

Appellanten, Uddannelsesforbundet som mandatar for Appellant 1, Appellant 2, Appellant 3, Appellant 4, Appellant 5, Appellant 6, Appellant 7, Appellant 8, Appellant 9, Appellant 10 og Appellant 11 har gentaget sine påstande.

Indstævnte, Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, har påstået stadfæstelse.

Oplysningsforbundet har frafaldet sit anbringende om, at forbundet ikke er rette sagsøgte.

Supplerende sagsfremstilling

Lærerne i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund er semester for semester blevet ansat ved brug af ansættelsesbreve med et indhold svarende til følgende ansættelsesbrev, der angår

Appellant 6:

”ANSÆTTELSESBREV
(Lærer)

Kofoeds Skoles Oplysningsforbund ansætter herved: Appellant 6 ...

...

fra den 3. januar 2005

som lærer for undervisningshold, jf. udleverede holdskemaer.

...

Ansættelsen sker i henhold til det til enhver tid gældende cirkulære om løn og andre ansættelsesvilkår for ledere og lærere ved undervisning m.v. efter Folkeoplysningsloven.

Lønnen pr. undervisningslektion udgør: pr. 1/10-2004 kr. 230,48 kr. Lønnen udbetales månedsvist bagud via pengeinstitut.

Der optjenes ferie i henhold til ferieloven. Under afholdelse af optjent ferie ydes feriegodtgørelse på 12½ %.

Opsigelsesvarsler: Ansættelsen er tidsbegrænset, og ophører uden yderligere varsel ved arbejdstids ophør den 30. juni 2005. Ved opsigelse i ansættelsesperioden gælder følgende opsigelsesvarsler: Fra Kofoeds Skoles Oplysningsforbund: 1 uge. Fra medarbejder: 0 dage/uger.”

Det cirkulære om løn og andre ansættelsesforhold, der er henvist til, er bekendtgørelse nr. 353 af 15. maj 2003 om løn- og andre ansættelsesvilkår for ledere og lærere ved undervisning mv. efter folkeoplysningsloven (lønbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen, der er gengivet i

landsrettens dom, er udstedt af undervisningsministeren efter bemyndigelse af finansministeren i henhold til folkeoplysningslovens § 52.

Forklaring

Person 8 har til brug for Højesteret supplerende forklaret, at underviserne får 1,6 times løn for 45 minutters undervisning og ikke som angivet i dommen 1 times løn for 45 minutters undervisning. Alle pladser i Oplysningsforbundet er fripladser.

Han har været forstander for Kofoeds Skole i 32 år frem til sin pensionering for et halvt år siden. Han var bestyrelsesmedlem i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Han deltog ikke i den daglige ledelse af Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, hvilken opgave blev varetaget navnlig af **Person 7** og formanden **Person 2**

I forbindelse med etableringen af Kofoeds Skoles Oplysningsforbund blev kontakten til Københavns Kommune primært varetaget af **Person 2** og ham. Københavns Kommune var navnlig interesseret i, at der i tilknytning til Kofoeds Skole blev genoprettet aktiviteter som omfattet af folkeoplysningsloven, hvorimod kommunen havde mindre fokus på licitationsdelen.

Socialministeriet deltog aktivt i forbindelse med etableringen af Kofoeds Skoles Oplysningsforbund og var med til at skrive retningslinjerne for forbundets aktiviteter og målgruppe. Dette er ikke sædvanligt, men var konkret tilfældet, fordi Kofoeds Skole har driftsoverenskomst med Socialministeriet.

Kofoeds Skoles Oplysningsforbund blev i øvrigt stiftet på baggrund af nogle særlige dispensationsbestemmelser i folkeoplysningsloven og skiller sig ud derved, at der udelukkende er tale om fripladser, at målgruppen udelukkende er Kofoeds Skoles elever, og at det er et krav for deltagelse i undervisningen, at eleverne også gør brug af skolens andre tilbud.

Rammeaftalen med Københavns Kommune blev indgået ved udgangen af 2004 samtidig med etableringen af Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. **Person 2** var hovedansvarlig for udformningen af tilbuddet til Københavns Kommune, hvilket skete allerede 1½ år før etableringen af Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Der er med tiden indgået tre successive rammekontrakter med Københavns Kommune, senest i 2012.

Rammeaftalen om levering af ydelser til Københavns Kommune dækker en lang række meget forskelligartede aktiverings-, optrænings- og undervisningstilbud på Kofoeds Skole. Kofoeds Skole har en bred palet af tilbud, hvor oplysningsforbundsaktiviteter kun udgør en mindre del.

Aktivering består af en aktivitetsdel og en vejledningsdel. Aktivitetsdelen kan have fokus på specifikke arbejdsrelaterede kompetencer, men kan også være rettet mod følelseslivet og opnåelse af egentlige levekompetence som f.eks. det at have lyst til at stå op om morgenen. Når der er tale om licitationselever under aktiveringslovgivningen, gælder særlige regler om af-rapportering og evaluering, ligesom der skal udarbejdes progressionsrapporter. Papirarbejdet og afrapporteringen varetages af Kofoeds Skoles socialrådgivere og vejledere. Lærerne står for selve aktiviteterne, dvs. undervisningen, mens socialrådgiverne og vejlederne arbejder mere helhedsorienteret og tager sig af spørgsmål som f.eks. "hvordan håndterer du dit liv" eller "hvor langt kan du nå". Socialrådgivernes vejledning bygger kun i begrænset omfang på indrapporteringen fra lærerne, idet det væsentligste grundlag for vejledningen opnås via den personlige kontakt mellem eleverne og vejlederen.

Der er på Kofoeds Skole indgået en aftale med lærerne om, at de, hvis de udfører andre arbejdsopgaver end de specifikke undervisningsrelaterede opgaver, kan få ekstrabetaling herfor. Det benævnes aflønning for A-timer. Aflønningen af A-timer baseres på tidsregistrering. F.eks. registreres anvendt tid til afrapportering til vejlederne. Ifølge opgørelserne udgør kun 1 promille af den samlede lønsum til lærernes arbejde af denne karakter, dvs. opgaver med licitationseleverne. Dette skyldes, at sagsbehandlingsarbejdet med licitationseleverne varetages af skolen, socialrådgiverne og vejlederne. Der har ikke været anledning til forhandlinger om aflønningen for A-timer. Det er muligt, at lærerne nogle gange føler, at de udfører et stykke arbejde, som de ikke får løn for, men som udgangspunkt er der tale om et ret nøjagtigt og vel-fungerende afrapporteringssystem. Andelen på 1 promille er opgjort på baggrund af afrapporteringen fra lønsedlerne.

Rammeaftalen med Københavns Kommune omfatter en række forskellige elementer, bl.a. "håndholdte" forløb, hvor der arbejdes støttende, motiverende og helhedsorienteret vedrørende hele borgerens situation. Metoden er individuel og omfatter også behandling. Indsatsen omfatter tre elementer, nemlig et jobrelateret element, arbejde med sociale problemer i brede-

ste forstand og sundhedsproblemer. Alt er individuelt tilrettelagt, og der anvendes 10-15 timer ugentligt, svarende til 1/3 af et normalt heltidsforløb.

Målgruppen er mennesker med komplekse og uklare problemstillinger, mennesker med helbredsmæssige og sociale problemer og mennesker, der befinder sig meget langt fra arbejdsmarkedet, er hjemløse eller socialt udsatte. Målet er at hjælpe disse mennesker til at tage ansvar for eget liv og give dem basale livskompetencer. Beskrivelsen af målgruppen og indsatsen er stort set identisk med den grundlæggende målgruppe- og indsatsbeskrivelse fastlagt i retningslinjerne for Kofoeds Skoles Oplysningsforbunds virksomhed.

Rammeaftalen er løbende blevet justeret i takt med den ændrede politiske retorik på området. Senest er retorikken blev blødere, således at der er kommet større forståelse for, at forskellige mennesker har brug for forskellige løsninger og indsatser. Undervisningen under folkeoplysningen er rettet mod de svageste i samfundet og nogle gange med en ikke særlig jobrelateret indsats.

Rammeaftalen med Københavns Kommune dækker den samme gruppe af ydelser som almindelige aktiveringsordninger. Der er forskellige tilbudspakker med meget forskelligt fokus. Dermed er differentieringen inden for den overordnede ramme meget tydelig. "Hjemlen" som Kofoeds Skole har indgået rammeaftalen med Københavns Kommune på baggrund af, er den samme, som anvendes ved aktivering af andre typer af borgere.

Brochuren om "Kofoeds Skoles tilbudspakker til matchgruppe 4 og 5" omfatter både den jobrelaterede del af Kofoeds Skoles virksomhed og den undervisningsrelaterede del. Motivationspakken henvender sig til mennesker, der har vanskeligt ved at finde ud af, hvad de vil og kan. Kombinationspakken er rettet mod mennesker med komplekse psykiske problemer, misbrugsproblemer el.lign. Uddannelsespakken har særlig relevans for Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, idet der er tale om tilbud om undervisning i f.eks. sprog, sport, computer og kunstneriske fag. Arbejdsprøvningspakken er ikke relevant for Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, men er central for Kofoeds Skoles virksomhed. Jobpakken er den vigtigste pakke for Kofoeds Skole, men denne pakke har ikke noget med Kofoeds Skoles Oplysningsforbunds elever at gøre. Tilsvarende gør sig som udgangspunkt gældende for mentorpakken.

Der føres statistik over, hvor mange elever i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, der opnår arbejde og bliver selvforsørgende. Allerhøjst 3-4 % af licitationseleverne opnår beskæftigelse efter at have været tilknyttet Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Kofoeds Skole får i den forbindelse udbetalt en lille bonus. Procentdelen svarer i øvrigt til andelen for så vidt angår de øvrige elever på skolen. Statistikken er imidlertid behæftet med en vis usikkerhed, idet elever, der vælger Kofoeds Skoles Oplysningsforbund eller visiteres hertil, ofte allerede går på Kofoeds Skole eller fortsætter på skolen ved udløbet af aktiveringskontrakten. Skolens edb-system kan ikke tage højde herfor, hvorfor der sker en overrapportering af andelen af licitationselever. Den omtalte bonus udgør kun omkring 4.000 kr. årligt, hvorfor den ikke påvirker størrelsen af Københavns Kommunes betaling til Kofoeds Skole for leverede ydelser som opgjort for årene 2005-2007 til henholdsvis 3,5 mio. kr., 5,1 mio. kr. og 7,6 mio. kr.

Når Kofoeds Skole benytter Kofoeds Skoles Oplysningsforbund til opgaver i relation til de omtalte pakker, bliver der ikke som sådan allokert penge fra Kofoeds Skole til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund via en mellemregningskonto. Indirekte får Kofoeds Skoles Oplysningsforbund imidlertid betaling via deltagerbetalingen. Kofoeds Skoles Oplysningsforbunds indtægter består af tilskud fra Københavns Kommunes Oplysningssekretariat, men der er også andre indtægter, f.eks. fondsdonationer. Kofoeds Skoles Oplysningsforbund har ikke direkte indtægter fra Københavns Kommune, men tilskud gives fra Københavns Kommune til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund i overensstemmelse med oplysningsloven. Der er således en grundlæggende finansiering af Kofoeds Skoles Oplysningsforbund til folkeoplysning og aktiviteter. Hertil betaler Københavns Kommune med midler, der i sidste ende kommer fra Undervisningsministeriet. Dette udgør grundrammen. Dernæst er der i ethvert oplysningsforbund en anden stor indtægt via deltagerbetalingen. Denne indtægt afholdes af Kofoeds Skole. Kofoeds Skoles Oplysningsforbund har således to hovedindtægter, dels fra deltagerbetaling dels fra elevernes fripladser, der betales af Kofoeds Skole finansieret af Socialministeriet. Indirekte går en del af indtægterne fra Københavns Kommune fra Kofoeds Skole til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Kofoeds Skole anviser i løbet af året et aconto-beløb vedrørende deltagerbetaling til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, således at forbundet kan holde sine aktiviteter i gang. Ved årets udgang opgøres den faktiske deltagerbetaling, og der sker en slutafregning til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, som Kofoeds Skole står for.

Deltagerbetalingen i den omhandlede periode har haft normale udsving på plus henholdsvis minus 500.000 kr. for ca. 1.600 personnumre om året. Det største beløb i perioden har været

på 4,1 mio. kr., som Kofoeds Skole betalte til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Det mindste beløb blev betalt i 2008 og var på 2,7 mio. kr.

Betegnelsen "licitationselever" anvendes for liciterede kontanthjælpsmodtagere fra Københavns Kommune under rammeaftalen i matchgruppe 4 og 5, der er blevet elever på Kofoeds Skole. Opgørelsen over, hvor mange timer der er produceret i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, og hvor mange timer der er brugt af licitationselever, er korrekt, når bortses fra den omtalte overrapportering. De timer, der ikke er brugt til "licitationselever", er brugt til elever, som Kofoeds Skole hele tiden har haft, dvs. de almindelige ikke visiterede licitationselever, der er kommet af sig selv.

Kofoeds Skole er på finansloven under Socialministeriet. Dette gælder tillige den del af Kofoeds Skoles socialministerielle midler, der går til at dække aktiviteter med Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, som jo samtidig får tilskud efter folkeoplysningsloven. 1/3 af Kofoeds Skoles Oplysningsforbunds aktivitet finansieres af oplysningstilskuddet fra Københavns Kommune, mens 2/3 finansieres af deltagerbetalinger, udbetalt fra Kofoeds Skoles hovedkasse. Sidstnævnte er socialministerielle midler, der er godkendt i forbindelse med Kofoeds Skoles finanslovsbevilling, driftsoverenskomst og resultatkontrakt mv. indgået mellem Kofoeds Skole og Socialministeriet. Formålet med bevillingen er at forsøge at samle mennesker op, som ingen andre kan nå, og hjælpe dem højere op på progressionsstigen.

Kofoeds Skoles Oplysningsforbund betaler ikke husleje til Kofoeds Skole, der gratis stiller lokaler, materialer mv. til rådighed for Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Det eneste Kofoeds Skoles Oplysningsforbund tager sig af, er i princippet aflønningen. Der er faste og strikse regler for Kofoeds Skoles afrapportering vedrørende bl.a. fremmøde, hvilken afrapportering varetages af vejlederne og socialrådgiverne. Lærerne står alene for fremmøderegistrering, hvilket udgør en del af folkeoplysningsaktiviteterne. Fremmøderegistrering anvendes efterfølgende af vejlederne. Møder en elev ikke, kontakter lærerne som udgangspunkt vejlederne. En lærer kan vælge at ringe til eleven, men det sker i så fald uden for de normale rammer. Der er ikke forskel på afrapporteringsniveauet i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund og i et "normalt" oplysningsforbund.

Kofoeds Skole har ikke indgået rammeaftaler med andre kommuner end Københavns Kommune. Det sker, at andre kommuner retter henvendelse, fordi de konkret har en borger, som

de gerne vil have ind på Kofoeds Skole, men det sker kun i begrænset omfang. Der er ca. 4.000 personnumre på skolen årligt, og andelen af borgere, der henvises til skolen fra andre kommuner, udgør skønsmæssigt mellem 10 og 100 personnumre årligt. Indtægten herfra udgør ca. 100.000 kr. om året ud af en indtægt på 90 mio. kr. I teorien kan en anden kommune end Københavns Kommune godt henviser til de omtalte tilbudspakker, men det er ikke muligt at oplyse, hvorvidt dette konkret er sket, og i givet fald hvilke pakker der har været henvist til.

Kofoeds Skole har omkring 150 undervisningstilbud, hvoraf Kofoeds Skoles Oplysningsforbund leverer hovedparten. Som eksempel på undervisning, som ikke rummes under folkeoplysningslovens normale rammer, kan nævnes et minikursus inden for grafisk design, en grafisk café, en jobsøgningsaktivitet igangsat af skolens jobkonsulenter, eller sport, der falder uden for folkeoplysningsloven. Sådanne aktiviteter medtages i kataloget, selv om de ikke falder ind under folkeoplysningsloven. Normalt står Kofoeds Skoles lærere eller Kofoeds Skoles Oplysningsforbunds lærere for sådanne kurser, men der kan også være brugt en lærer helt udefra. Hvis det er en lærer, der allerede er ansat, vil pågældende som regel enten få udbetalt ekstra løn eller blive fritaget for nogle af sine normale arbejdsforpligtelser.

Selv om alle licitationselever kommer hos Kofoeds Skoles Oplysningsforbund i et beskæftigelsesfremmende øjemed, er alle nok klar over, at det nærmest er umuligt at forestille sig, at de kommer i beskæftigelse. Derimod kan de pågældende som regel hjælpes til at få et liv, som de kan håndtere. Borgere, der bliver visiteret af kommunen til licitation, er borgere, der er omfattet af matchgruppe 4 og 5. Det er mennesker, som er socialt udsatte med meget komplekse problemer. Kendetegnet for de pågældende er meget langvarig arbejdsløshed, ofte på mere end 10 år. De har ofte andre problemstillinger, såsom manglende bolig og misbrugsproblemer. Personer omfattet af matchgruppe 4 har muligt en jobchance. Personer omfattet af matchgruppe 5 er aktiveringsfri.

Omkring 10 % af den samlede volumen i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund er licitationselever målt på personnumre. Hvis der måles på antal timer, er andelen lidt lavere, svarende til at licitationseleverne har en lidt lavere ugetimeprofil end de sædvanlige undervisningselever i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund. Andelen af undervisningstimer, der leveres til licitationseleverne i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, er skønsmæssigt på 10 %, hvis udgangspunkt tages i de statistiske tal. Hvis der tages højde for den omtalte overrapportering, er der kun tale om 5 %.

Licitations eleverne tager del i undervisningstilbuddene i det omfang, de har energi hertil, f.eks. modtager de undervisning i dansk og matematik. De sammensætter et ugeskema, ofte med få timer, da deres kapacitet er lille. Det er kendetegnende for licitationseleverne, at de har et dårligere fremmøde end skolens øvrige elever, fordi de er svagere og muligt dårligt motive- ret, fordi de er visiteret til forskel fra dem, der har valgt det selv. Der er som sådan ingen for- skel mellem licitationseleverne og de almindelige elever, og det, der adskiller de to ele- vergrupper, tager socialrådgiverne og vejlederne sig af.

Borgerne, der anvises til Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, er som sådan ikke egnede til at deltage i aktiviteter i en daghøjskole. Forskellen på en daghøjskole og den undervisningsform, der benyttes i Kofoeds Skoles Oplysningsforbund, er, at Kofoeds Skoles Oplysningsforbunds undervisning er individuelt tilrettelagt, der er kun få ugetimer, og undervisningen er "hånd- holdt" til forskel for daghøjskolen, hvor der er kontinuerlige heldagsforløb med projektforløb og integreret vejledning. Det er to helt forskellige verdener.

Højesterets begrundelse og resultat

Problemstilling mv.

Kofoeds Skoles Oplysningsforbund blev ultimo 2004 oprettet som en forening i henhold til folkeoplysningsloven og har siden 2005 tilbudt voksenundervisning og modtaget tilskud hertil efter folkeoplysningsloven.

Appellant 1, Appellant 2, Appellant 3, Appellant 4, Appellant 5, Appellant 6

, Appellant 7, Appellant 8, Appellant 9, Appellant 10 og

Appellant 11 var i perioden 2005-2007 ansat som lærere i Oplysningsforbundet. Ansættelses- aftalerne blev indgået semester for semester. De var tidsbegrænsede og bortfaldt uden varsel på en bestemt dato efter ca. et halvt år, når undervisningen i det pågældende semester var af- sluttet. Lærerne var ikke omfattet af nogen kollektiv overenskomst, og det fremgår af ansæt- telseaftalerne, at deres løn- og ansættelsesvilkår var reguleret af bekendtgørelse nr. 353 af 15. maj 2003 om løn- og andre ansættelsesvilkår for ledere og lærere ved undervisning mv. efter folkeoplysningsloven (lønbekendtgørelsen). Løn- og ansættelsesvilkårene var de samme i 2004, hvor undervisningen foregik i bl.a. Kofoeds Skoles regi.

Sagen for Højesteret angår, om lærerne er blevet udsat for forskelsbehandling i strid med deltidsloven og loven om tidsbegrænset ansættelse, fordi deres løn- og ansættelsesvilkår efter lønbekendtgørelsen er ringere end løn- og ansættelsesvilkårene efter overenskomsten gældende for lærere i daghøjskoler.

Kofoeds Skoles Oplysningsforbund og Kulturministeriet har anført, at Oplysningsforbundet ikke har gjort andet end at følge folkeoplysningsloven, hvorefter det er en betingelse for at få tilskud, at aflønning mv. er i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i lønbekendtgørelsen, jf. folkeoplysningslovens § 8, stk. 1, sammenholdt med § 52. Der kan allerede som følge heraf efter Oplysningsforbundets og Kulturministeriets opfattelse ikke foreligge forskelsbehandling i strid med deltidsloven og loven om tidsbegrænset ansættelse.

Højesteret bemærker hertil, at Oplysningsforbundet som arbejdsgiver, uanset de tilskudsbetinger, der er fastsat i folkeoplysningsloven, er forpligtet til at følge reglerne om ikke-forskelsbehandling i deltidsloven og loven om tidsbegrænset ansættelse.

Deltidsloven

Efter artiklerne 1 og 2 i Rådets direktiv 97/81/EF af 15. december 1997 skal medlemsstaterne gennemføre rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der blev indgået den 6. juni 1997 mellem tre europæiske arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer.

Det fremgår af rammeaftalens § 4, stk. 1, at deltidsansatte, hvad angår ansættelsesvilkår, ikke må behandles på mindre gunstig måde end sammenlignelige fuldtidsansatte, udelukkende fordi de arbejder på deltid, medmindre forskelsbehandlingen er begrundet i objektive forhold.

Efter rammeaftalens § 3, nr. 1, er en "deltidsansat" en ansat, hvis normale arbejdstid, beregnet på en ugentlig basis eller i gennemsnit over en ansættelsesperiode på op til et år, er lavere end den normale arbejdstid for en sammenlignelig fuldtidsansat. Efter § 3, nr. 2, er en "sammenlignelig fuldtidsansat" en fuldtidsansat i samme virksomhed, der har samme type ansættelseskontrakt eller ansættelsesforhold, og som er involveret i samme eller tilsvarende arbejde/beskæftigelse, idet der tages hensyn til andre forhold, der kan omfatte anciennitet og kvalifikationer/færdigheder.

Direktivet og rammeaftalen er gennemført i dansk ret bl.a. ved deltidsloven, der gælder for lønmodtagere, som ikke i medfør af kollektiv overenskomst er sikret rettigheder, der som minimum svarer til dem, som er fastsat i rammeaftalen, jf. lovens § 1 og § 2. I lovens § 3, stk. 1, er det fastsat, at der i tilfælde, hvor der ikke findes nogen sammenlignelig fuldtidsansat i samme virksomhed, og hvor der ikke foreligger en kollektiv overenskomst, der finder anvendelse, eller som i øvrigt regulerer spørgsmålet, anvendes til sammenligning de kollektive overenskomster, som sædvanligvis er gældende inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område. Efter deltidslovens § 3, stk. 2, der svarer til rammeaftalens § 4, stk. 2, anvendes, hvor det er hensigtsmæssigt, princippet om forholdsmæssig aflønning og forholdsmæssige rettigheder for en deltidsansat, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst.

Løn- og ansættelsesvilkårene for lærerne i denne sag er som nævnt reguleret af reglerne i lønbekendtgørelsen. I denne bekendtgørelse skelnes ikke mellem deltids- og fuldtidsansatte lærere i relation til løn- og ansættelsesvilkår. Ansættelsesvilkårene er ens for alle. Lønnen fastsættes på timebasis, og timelønnen er den samme, hvad enten en lærer arbejder på fuld tid eller på deltid, idet timelønnen for en arbejdstime på 60 minutter udgør 1/1924 af et nærmere angivet skalatrin. Lønforskellen mellem fuldtidsansatte og deltidsansatte lærere er således i overensstemmelse med princippet om forholdsmæssig aflønning alene begrundet i, at fuldtidsansatte lærere – som f.eks. **Appellant 4** og **Appellant 8** der havde et antal arbejdstimer pr. uge svarende til fuldtidsansættelse – arbejder i flere timer end de deltidsansatte lærere.

Højesteret tiltræder herefter, at der ikke skete forskelsbehandling af deltidsansatte lærere.

Loven om tidsbegrænset ansættelse

Efter artiklerne 1 og 2 i Rådets direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 skal medlemsstaterne gennemføre rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der blev indgået den 18. marts 1999 mellem tre europæiske arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer.

Direktivet og rammeaftalen er gennemført i dansk ret bl.a. ved lov om tidsbegrænset ansættelse, der gælder for lønmodtagere, der ikke i medfør af en kollektiv overenskomst er sikret rettigheder, der som minimum svarer til dem, der er fastsat i rammeaftalen, jf. lovens § 2, stk. 1.

Det fremgår af lovens § 4, stk. 1, at ansættelsesvilkårene for en tidsbegrænset ansat ikke må være mindre gunstige end de, der gælder for sammenlignelige fastansatte, hvis forskelsbehandlingen udelukkende er begrundet i ansættelsesforholdets tidsbegrænsede varighed, og den ikke er begrundet i objektive forhold. Ved en sammenlignelig fastansat sigtes til en fastansat i samme virksomhed, der er i et tidsbegrænset ansættelsesforhold, og som udfører samme eller tilsvarende arbejde, idet der tages hensyn til kvalifikationer og færdigheder, jf. lovens § 3, stk. 4. Hvis der ikke findes nogen sammenlignelig fastansat i samme virksomhed, og hvis der ikke foreligger en kollektiv overenskomst, der finder anvendelse, eller som i øvrigt regulerer spørgsmålet, anvendes til sammenligning de kollektive overenskomster, som sædvanligvis er gældende inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område, jf. lovens § 3, stk. 5.

Parterne er enige om, at der ikke er sammenlignelige fastansatte i Oplysningsforbundet, og at der ikke foreligger en kollektiv overenskomst, som finder anvendelse eller i øvrigt regulerer spørgsmålet. Parterne er endvidere enige om, at bedømmelsen af, om den overenskomst, som gælder for lærere i daghøjskoler, kan benyttes som grundlag for sammenligning, beror på, om den gælder ”inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område”, jf. lovens § 3, stk. 5.

Afgørende for, om en overenskomst må anses for at være ”inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område”, må henset til lovens § 3, stk. 4, være, om de fastansatte lønmodtagere på overenskomstområdet og de tidsbegrænsede ansatte lønmodtagere, der påstår sig forskelsbehandlet, reelt udfører samme eller tilsvarende arbejde under hensyn til kvalifikationer og færdigheder. Der skal således foretages en samlet bedømmelse af en række forhold, herunder karakteren af det arbejde, der udføres, de kvalifikationer, som kræves ved arbejdets udførelse, og de vilkår, som arbejdet udføres under.

Undervisningsvirksomhed kan være af meget forskellig karakter. Den omstændighed, at lærerne i Oplysningsforbundet og lærerne i daghøjskoler underviser voksne, er ikke tilstrækkelig til, at den nævnte overenskomst skal anvendes som sammenligningsgrundlag efter lovens § 3, stk. 5 – som anført skal lærerne i daghøjskoler og lærerne i Oplysningsforbundet reelt udføre arbejde af samme eller tilsvarende karakter.

Landsretten har lagt til grund, at der med hensyn til undervisningsformål, målgruppe og undervisningsform mv. er en række væsentlige forskelle mellem arbejdet som lærer i Oplysningsforbundet og arbejdet som lærer i daghøjskoler. Højesteret er enig i denne vurdering, der

bestyrkes af Person 8's supplerende forklaring. Af denne forklaring fremgår bl.a., at de borgere, som henvises til Oplysningsforbundet, ikke er egnede til at deltage i aktiviteter i en daghøjskole, og at der er tale om "to helt forskellige verdener".

Højesteret tiltræder på denne baggrund, at overenskomsten for lærere i daghøjskoler ikke kan anvendes som sammenligningsgrundlag efter lovens § 3, stk. 5, og at de tidsbegrænset ansatte lærere derfor ikke er blevet udsat for forskelsbehandling.

Konklusion

Højesteret stadfæster herefter dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Uddannelsesforbundet som mandatar for Appellant 1, Appellant 2, Appellant 3, Appellant 4, Appellant 5, Appellant 6, Appellant 7, Appellant 8, Appellant 9, Appellant 10 og Appellant 11 betale 150.000 kr. til Koføeds Skoles Oplysningsforbund.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den